

Reactie AUHV op initiatiefvoorstel PvdD over hengelsport

Aan: Gemeenteraad Utrecht

Van: Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV)

Datum: 11-10-2025

Betreft: Reactie op initiatiefvoorstel Partij voor de Dieren over hengelsport

Geachte raadsleden,

Namens de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV), met ruim 11.000 leden in de stad Utrecht en omgeving, danken wij u voor uw voortdurende inzet voor dierenwelzijn, natuurbeheer en een gezonde leefomgeving in onze gemeente. Wij delen deze maatschappelijke doelen en willen daaraan actief bijdragen. In de bijlage treft u onze uitwerking aan op het door Partij voor de Dieren (PvdD) voorgestelde initiatiefvoorstel.

Waardering en overeenkomsten

Wij herkennen en waarderen de aandacht voor dierenwelzijn en natuur in het initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren. Ook de AUHV streeft naar een duurzame en diervriendelijke praktijk. Dit doen wij onder andere door:

- Het stimuleren van loodvrij vissen en verantwoord materiaalgebruik.
- Het organiseren van jaarlijkse opruimacties langs de wateren, waarbij duizenden kilo's afval wordt verwijderd.
- Monitoring en beheer van de visstand in stedelijk water.

Kritische kanttekeningen bij het voorstel

De initiatiefnemer in deze, de Partij voor de Dieren te Utrecht, heeft ons tot op heden nooit te woord gestaan, danwel om reactie gevraagd op het uitgebrachte initiatiefvoorstel. Bepaalde onderdelen van het voorstel zijn voor ons niet acceptabel, of zijn juridisch onuitvoerbaar:

- Een gedeeltelijk- of volledig hengelverbod op gemeentelijke wateren miskent het erkende karakter van hengelsport als bestaand gebruik, zoals

bevestigd door de Raad van State.

- Het uitsluiten van niet-inwoners van Utrecht staat op gespannen voet met landelijke regelgeving rond visrechten (landelijke VIS-pas) en kan de uitvoerbaarheid bemoeilijken.
- Een beleid dat een hele bevolkingsgroep (11.000 Utrechtse sportvissers) mogelijk uitsluit van een gezonde sport, kan leiden tot onnodige maatschappelijke polarisatie.

Ons alternatief: samenwerking en verbetering

Wij zijn ervan overtuigd dat de doelen van dierenwelzijn, biodiversiteit en leefbaarheid beter gediend zijn door samenwerking in plaats van verbodsmaatregelen. Daarom doet de AUHV de volgende voorstellen:

1. Uitfasering van schadelijke materialen: versneld toewerken naar volledig loodvrij vissen in Utrecht tijdens onze activiteiten en wedstrijden. Hierbij lopen we voorop in relatie tot de landelijke trend om loodvrij te vissen.
2. Natuurbeheer in partnerschap: versterken van gezamenlijke projecten met de gemeente rondom schoonmaak, biodiversiteitsmonitoring en onderhoud van oevers. De AUHV heeft belang bij een goede biodiversiteit en onderhoud van oevers. Dit geldt ook voor de Gemeente Utrecht.
3. Dialoog en kennisdeling: periodiek overleg tussen AUHV, gemeente en maatschappelijke organisaties om verbeteringen door te voeren.

Oproep tot dialoog

Wij nodigen de gemeenteraad en het college van harte uit voor een duurzame dialoog zodat u kunt zien hoe onze leden bijdragen aan natuurbeheer, recreatie en sociale cohesie in de stad.

De AUHV bezoekt de komende periode meerdere fracties en raadsleden. Verder kijken wij breed. De relatie tussen de hengelsporter en vis staan bij ons centraal. De Universiteit Wageningen heeft recent (08-25) onderzoek gedaan - De Vries en Wang (2025) - naar de toegevoegde waarde van hengelsport voor de mens.

Die is volgens ons eensluidend positief, en allerm minst oubollig of niet meer van deze tijd. Vissen doet goed. Je bent buiten, en bezig met de natuur. Daar sluiten we graag op aan.

Wij hopen op een constructieve dialoog, waarin we gezamenlijk zoeken naar duurzame oplossingen die natuur, dierenwelzijn en maatschappelijke verbinding versterken.

Met vriendelijke groet,

Pieter Tilroe Msc, Voorzitter
Leon Niemans, Secretaris

Namens de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV), haar bestuur en leden.

Mede namens: Sportvisserij Nederland, Sportvisserij MIDWEST Nederland

Uw mogelijke tegenreactie of opmerkingen kunt u het beste mailen aan/naar: pieter@auhv.nl en/of leon@auhv.nl

* Bronnenlijst

Deltares & Rijkswaterstaat. (2015–2020). *Visstandbeheer en ecologie binnenwateren* [Rapportenreeks]. Rijkswaterstaat.

De Vries, S., & Wang, Y. (2025). Vissen voor vitaliteit: Literatuurstudie naar de welzijnseffecten van sportvissen voor zijn beoefenaars.

Keller, T. M., & van Eerden, M. R. (2016). *Fish consumption of cormorants *Phalacrocorax carbo* in Europe: A review*. *Ardea*, 104(3), 3–17.

RAVON. (2018). *Effecten van sportvisserij op de visstand* [Rapport]. Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland.

Rijkswaterstaat. (2006–2022). *Kaderrichtlijn Water (KRW) – vismonitoring* [Databank]. Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Sovon Vogelonderzoek Nederland. (2019). *Aalscholver in Nederland: populatieontwikkeling en voedselconsumptie*. Sovon Vogelonderzoek Nederland.

Sportvisserij Nederland. (2021). *Feiten & cijfers sportvisserij 2021* [Factsheet]. Sportvisserij Nederland. Beschikbaar via <https://www.sportvisserijnederland.nl>

van Eerden, M. R., & Zijlstra, M. (1988). *The cormorant *Phalacrocorax carbo*, a new factor in the Dutch freshwater fishery*. *Vogelwelt*, 109, 117–127.

Wageningen Marine Research. (2015–2020). *Monitoring en advies visbestanden in Nederlandse binnenwateren*. Wageningen University & Research.

Bijlage

Beantwoording van de punten zoals verwoord in het initiatiefvoorstel van de Partij voor de Dieren

- 1 Het college op te dragen om in de onderhandelingen met de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV) maximaal in te zetten op de volgende punten:

Reactie:

In zijn algemeenheid zijn de voorgestelde punten niet gericht op een verbetering van het vissenwelzijn, maar op het onmogelijk maken van de sportvisserij. Het doel wat volgens ons onder dit initiatiefvoorstel zit, is om het sportvissen te beperken en inwoners van Utrecht extra beperkingen en regeldruk opleggen. De georganiseerde sportvisserij biedt juist de samenleving de mogelijkheid om een beter onderwatermilieu en bijbehorende vis(stand) te krijgen.

De reactie van de AUHV op de door PVDD voorgelegde punten:

- a *Uitbreiden van het aantal hengelvrije wateren in Utrecht naar wateren in en aan parken, plantsoenen en natuurgebieden, erfgoedgebieden, nieuwe wateren, bij sluizen en gemalen, ecologische oevers, Fauna Uittreed- en uitrustplaatsen (FUP's) en vegetatie-eilanden, voor zover deze wateren gemeentelijk eigendom zijn zoals beschreven in bijlage 1.*

Reactie:

Door het visrecht van de vereniging in te perken door het instellen van hengelvrijzones verdwijnen ook de ogen aan de waterkant. Sportvissers zijn begaan met de vis en letten goed op de kwaliteit van het water. Door de aanwezigheid van sportvissers wordt de sociale veiligheid verhoogd, hangplekken tegengegaan en stroperij voorkomen. Naast de sportvissers zet de AUHV hier ook controleurs en BOA's voor in om de geldende regels te handhaven wat dierenwelzijn ten goede komt. Naast toezicht en handhaving zet de sportvisserij zich in voor de inrichting van de wateren. In veel wateren ontbreekt het aan voldoende schuil en paaimogelijkheden voor vis.

Bijvoorbeeld het aanleggen van 'vissenbossen', waarin vissen kunnen schuilen en zich voort kunnen planten, is hiervoor een goede maatregel (zie: <https://www.sportvisserijnederland.nl/actueel/nieuws/21113/het-vissenbos-toevluchtsoord-voor-vis.html>)

Het aanleggen van vissenbossen geeft vissen daadwerkelijk de ruimte om zich terug te trekken in relatieve rust. In samenwerking met Sportvisserij Nederland zijn al op vele plaatsen vissenbossen aangelegd, waardoor het vissenwelzijn daadwerkelijk verbetert.

b *Stoppen met het gebruik van weerhaken*

Reactie:

Er bestaat veel beeldvorming rondom de weerhaak, maar het gaat tegenwoordig veelal om *micro barbs* (*minieme weerhaakjes*). Deze zijn niet bij elk type visserij nodig. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat met weerhaak en zonder weerhaak geen effect heeft op het gedrag van de vis of op de mortaliteit.

c *Stoppen met het gebruik van lood bij het hengelen*

Reactie:

Een loodvrije hengelsport streven wij ook na. Maar is helaas niet mogelijk zonder een Europees verbod. Sportvisserij Nederland probeert dit Europees af te dwingen. Tot die tijd kunnen wij alle wedstrijden en evenementen vanuit de AUHV loodvrij houden, en onze leden voorlichten en ontmoedigen om lood te gebruiken. We kunnen bijvoorbeeld inruilacties houden (gratis inleveren lood voor vervangers).

d *Stoppen met het gebruik van leefnetten, ook bij goedgekeurde wedstrijden*

Reactie:

De AUHV heeft een verbod op het leefnet bij recreatief vissen en staat een leefnet alleen bij incidentele viswedstrijden toe.

e *Niet meer dan één hengel per hengelaar toe te staan*

Reactie:

Dit heeft met het type visserij te maken.

f *Het stoppen met het uitzetten van gekweekte vissen in gemeentelijke wateren*

Reactie:

Het uitzetten van vis is een recht dat de visrechthebbende bezit. Daar gaat de AUHV zorgvuldig mee om. Het is van belang dat het uitzetten van vis geen verslechtering van de waterkwaliteit geeft; de samenstelling van de visstand is niet voor niets één van de maatlaten voor de Europese Kaderrichtlijn Water. Door de gemeente Utrecht worden watergangen in een periode gemaaid dat vissen paaïen of jongbroed al is uitgekomen. Hierdoor is ervan onderaf geen aangroei van de populatie en kan een populatie uitsterven. Dit in combinatie met een hoge predatiedruk (denk aan aalscholvers) leidt tot onevenwichtige visstanden. Door uitzet, afgestemd met de ecologen van het waterschap, zorgen wij ervoor dat een visstand zich kan herstellen. Samen beter kijken naar beheer en inrichting maken uitzet van vis minder noodzakelijk.

g *Bij een watertemperatuur van 25°C of hoger hengelaars oproepen niet te gaan hengelen en hengelen verbieden bij een watertemperatuur van 27°C of hoger*

Reactie:

Waarschijnlijk heeft dit volgens de PvdD te maken met de relatie tussen watertemperatuur en het zuurstofgehalte. De vissoorten die in de Utrechtse wateren rondzwemmen zijn geen zogenaamde koud-water vissoorten zoals forel en zalm. De aanwezige vissoorten horen bij het Nederlandse klimaat en de watertemperaturen die daarbij horen. De aangegeven watertemperaturen zijn geen probleem voor deze vissoorten. Belangrijker voor voldoende zuurstof in het water is eventuele beschaduwning, geen overmatige waterplantengroei (<80%) en een goede waterkwaliteit, en daarbij

voldoende waterdiepte en weinig bagger *(dikke baggerlaag onttrekt zuurstof).

Wij zijn het er mee eens dat er geen (onderhoud)werkzaamheden in het water moeten plaatsvinden met een watertemperatuur boven de 25 graden. Door de werkzaamheden kunnen door het warme water zuurstofloze omstandigheden ontstaan met veel vissterfte als gevolg. In zulke noodgevallen roepen wij overigens onze VIS-ambulance om vissen te redden waar zo nodig. Ook daarom zijn onze hengelsporters onze ogen en oren aan de waterkant.

Watertemperatuur is dus geen goede maat om te besluiten of vissen wel of niet verstandig is, dan wel verboden zou moeten worden.

h *Wonen in de gemeente Utrecht als voorwaarde te stellen om te mogen hengelen in gemeentelijke wateren*

Reactie:

Deze maatregel verplicht u de AUHV de wateren uit de landelijke lijst te halen. Wateren in de landelijk lijst worden ook gecontroleerd door de buitengewoon opsporingsambtenaren van de beroepsorganisatie. Hierdoor is op wateren die zijn opgenomen in de landelijke lijst meer controle en toezicht. Daarnaast staat het iedereen vrij lid te worden van de AUHV en daardoor een landelijke VIS-pas te bemachtigen.

i *Handhaving in de hele gemeente op het hebben van een geldige VISpas en op het achterlaten van vistuig*

Reactie:

Verenigingscontroleurs en onze BOA's hebben alleen bevoegdheid op het water waar de vereniging het visrecht heeft. Wij hebben weten te bewerkstelligen om maar liefst negen nieuwe verenigingscontroleurs dit jaar te verwelkomen. Zij zijn voor u en ons de radar aan de waterkant, en vervullen een ambassadeursfunctie voor dierenwelzijn rondom de hengelsport.

j *Geen vislessen meer op scholen te verzorgen*

Reactie:

De onderwaterwereld-lessen die door de AUHV worden gegeven op basisscholen zijn voor veel kinderen een eerste ervaring met het leven dat zich onder water afspeelt. Er wordt op een interactieve wijze kennis bij gebracht over de onderwaternatuur, de vis en het huis van de vis. Er wordt ook aandacht besteed aan dierenwelzijn, en hoe met de vis om te gaan. In de middag wordt onder begeleiding van opgeleide vrijwilligers gevist aan de waterkant.

Kinderen komen steeds minder buiten en brengen veel tijd door achter een scherm. Vissen helpt kinderen zich te verbinden met de (onderwater)natuur. Wij leren de kinderen dit op een respectvolle manier te doen. De ervaring leert dat sommige kinderen al wel eerder hebben gevist en bij deze lessen wordt hen extra onder de aandacht gebracht op welke wijze zorgvuldig en respectvol met vissen en de directe omgeving moet worden omgegaan.

k *Gemeentelijke ecologen krijgen een toetsende rol bij het in het contract verplicht gestelde visplan*

Reactie:

Er is geen wettelijke verplichting tot het maken van een visplan. Het is onduidelijk wat precies bedoeld wordt met een visplan. Daarnaast mag een eventueel visplan geen ondermijning vormen van de Visserijwet. Ook hierin stellen wij nadere gezamenlijke uitwerking voor.

De AUHV is lid van de VBC Stichtse Rijnlanden waar visserijzaken worden besproken evenals uitzet. Uitzet van vis wordt o.a. met HDSR afgestemd in relatie tot de KRW-doelen. De AUHV is zeker bereid om met de gemeente Utrecht te kijken naar visuitzet in stedelijk water maar wil dit dan breder trekken, en ook daar het beheer van de gemeente in meenemen. Zodat we gezamenlijk kunnen toewerken naar een gezonde en duurzame visstand.

- 2 *Het besluit tot wijziging van de Algemene Plaatselijke Verordening Utrecht 2010, partiële herziening Artikel 2:38b Verbod voeren van dieren vast te stellen.*

Reactie:

Dit heeft waarschijnlijk te maken met uw zienwijze op waterkwaliteit en rattenoverlast.

Het voer wat hengelsporters gebruiken, heeft geen effect op de waterkwaliteit en wordt evenmin gegeten door ratten en /of muizen.

- 3 Het college op te dragen:

- a *Te onderzoeken waar vanwege nieuwbouw en verdichting de overlast van nachthengelen richting bewoners reëel is en deze plekken uit te sluiten van nachthengelen~*

Reactie:

Wij vernemen graag de overlastsoorten en in welke vorm zij zich voordoen. Wij kunnen dan vervolgens handhaven met onze BOA's /controleurs en/of aanvullende maatregelen nemen indien nodig.